

ព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាកលវិទ្យាល័យនំរតុន
NORTON UNIVERSITY

សិក្សាអត្ថបទ៖ រឿងព្រះអាទិត្យថ្មី៖លើផែនដីចាស់

កិច្ចការស្រាវជ្រាវ

សិក្សាអក្សរសិល្ប៍ខ្មែររឿង ព្រះអាទិត្យថ្មី៖លើផែនដីចាស់

មុខវិទ្យា : ខេមរវិទ្យា

ជេដាភីម៉ង់ : LAW

បង្រៀនដោយបណ្ឌិត

៖ ស៊ី ឈុំឡុង

រៀបរៀងដោយនិស្សិតឈ្មោះ

៖ លីម ស៊ីវលីម

ក្រុម A1 ឆ្នាំទី1

អត្តលេខ ៖ B20233793

ឆ្នាំសិក្សា 2022_2023

មាតិកា
ការបង្ហាញអត្ថបទ

អារម្ភកថា.....

១. ទិដ្ឋភាពប្រវត្តិ.....

១.១ ប្រភពរឿង.....

១.២ ប្រភេទរឿង.....

១.៣ ចលនា.....

១.៤ សាសនា.....

១.៥ អ្នកនិពន្ធ.....

១.៦ កាលបរិច្ឆេទ.....

១.៧ សង្គមបរិយាកាស.....

២. ទិដ្ឋភាពទំនាក់ទំនងរឿង.....

២.១ បង្ហាញពីអង្គនិងមុខងារ.....

២.២ សង្ខេបរឿង.....

៣. ទិដ្ឋភាពវិភាគអត្ថន័យ.....

៣.១ ប្រធានរឿង.....

៣.២ មូលបញ្ហារឿង.....

៣.៣ វិភាគបញ្ហា.....

៤. បញ្ហាវិភាគតួអង្គ.....

៥. បញ្ហាវិភាគសង្គម.....

៦. ទិដ្ឋភាពវិភាគអត្ថរូប ឬវិធីតំណែងនិពន្ធ.....

៧. ទិដ្ឋភាពវិភាគអត្ថរស.....

៨. សន្និដ្ឋាន.....

អារម្ភកថា

ជាដំបូងសូមគោរព និង ជម្រាបសួរដល់លោកគ្រូអ្នកគ្រូទាំងអស់ក៏ដូចជាមិត្តនិស្សិតគ្រប់ជំនាន់ជាទីស្រឡាញ់។ នាងខ្ញុំឈ្មោះ លីម ស៊ីវលីម ជានិស្សិតឆ្នាំទី១នៃសកលវិទ្យាល័យន័រតុន សិក្សាលើមុខជំនាញច្បាប់ ហើយក្នុងពេលវេលានេះផងដែរនាងខ្ញុំពិតជាមានសេក្តីសោមនស្សជាខ្លាំងដែលបានទទួលនូវកិច្ចការស្រាវជ្រាវដ៏ល្អមួយពីសំណាក់លោកសាស្ត្រាចារ្យ **ស៊ី ឈុំឡុង** ដែលលោកតែងតែជួយបង្ហាត់បង្រៀន ពន្យល់ណែនាំ អប់រំក៏ដូចជាអ្នកគ្រូសត្រាយផ្លូវដើម្បីជួយសម្រួលដល់ពួកយើងទាំងអស់គ្នាក្នុងកិច្ចការងារស្រាវជ្រាវពីលើបន្ថែមអំពីអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ និង ដកស្រង់ ស្វែងយល់អំពីកម្រងឯកសារ អត្ថបទ ចាស់ៗរបស់ខ្មែរដើម្បីជាការជួយសម្រួលមួយកម្រិតទៀតដល់អ្នកសិក្សាក៏ដូចជាមិត្តៗផ្សេងទៀត ឲ្យកាន់តែងាយស្រួលក្នុងកិច្ចការស្រាវជ្រាវរបស់ពួកគេផងដែរ ។ មួយវិញទៀតដើម្បីជាការបញ្ជាក់ឲ្យកាន់តែច្បាស់ នឹងចៀសវាងនៅរាល់កំហុស ក្នុងកំឡុងពេលរៀបរៀងនៅអត្ថបទមួយនេះឡើង នាងខ្ញុំបានខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើការស្វែងរកនៅឯកសារល្អៗដែលទាក់ទងទៅនឹងដំណើររឿង **ព្រះអទិត្យង្គិះលើផែនដីចាស់** តាំងពីចំណុចចាប់ផ្តើមរហូតដល់ចុងបញ្ចប់ ។

ជាចុងក្រោយដោយយល់ឃើញថានេះគឺជាកិច្ចការងារស្រាវជ្រាវ ជាលើកដំបូងរបស់នាងខ្ញុំ នាងខ្ញុំក៏សូមអាជ្ញាស្រ័យនឹងធ្វើការខន្តីអភ័យទោស ពីសំណាក់ លោកគ្រូអ្នកគ្រូនិងមិត្តអ្នកអានទាំងអស់ ចំពោះរាល់កំហុសខុសឆ្គងដែលកើតមានឡើងដោយហេតុនៅក្នុងអត្ថបទដកស្រង់មួយនេះ តូចក្តីឬធំក្តី ម្យ៉ាងវិញទៀតមិត្តៗទាំងអស់គ្នាក៏អាចបញ្ចេញនៅរាល់មតិ វិះគន់ ដើម្បីស្ថាបនាកែលម្អឡើងវិញ តាមរយៈជាការផ្តល់នៅគំនិតថ្មីៗ បទពិសោធន៍ថ្មីៗនឹងចំណេះដឹងមិនចេះរឹងស្ងួត ។

សូមអរគុណ.

១. ទិដ្ឋភាពប្រវត្តិ

១.១ ប្រភពរឿង ៖ ចេញមកពីដំណើរនយោបាយដែលប្រទេសស្ថិតនៅក្រោមរបបអាណានិគម

១.២ ប្រភេទរឿង ៖ ជាប្រភេទអក្សរសិល្ប៍ប្រលោមលោកទំនើប

១.៣ ចលនា ៖ ជាអក្សរសិល្ប៍ខេមរនិយមដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីសតិអារម្មណ៍របស់ប្រជារាស្ត្រក្រីក្រ

១.៤ សាសនា ៖ ព្រះពុទ្ធសាសនា

១.៥ អ្នកនិពន្ធ ៖ ជាស្នាដៃរបស់ លោក **សួន សុវិន្ទ**

១.៦ កាលបរិច្ឆេទ ៖ ឆ្នាំ ១៩៦០-៦១

១.៧ សង្គមបរិយាកាស ៖ ប្រទេសកម្ពុជានាចុងសម័យអាណានិគមបារាំង(ចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៤៩ មក)
និង ដើមសម័យសង្គមរាស្ត្រនិយម (រហូតដល់ឆ្នាំ ១៩៦០)

២. ទិដ្ឋភាពទំនាក់ទំនងរឿង

២.១ បង្ហាញតួអង្គនិងមុខងារ

- សម ៖ ជាយុវកសិករ កំព្រាឪពុកម្តាយតាំងតែពីតូច
- សយ ៖ ប្រពន្ធសម
- តាសាន់ ៖ ម្ចាស់ខ្នងជួល
- អ្នកស្រី គឺមលាង ៖ ថៅកែស៊ីក្លូ
- សៅ ៖ អ្នករកស៊ីឆក់លួច
- ថៅកែហុក ៖ អ្នករំលោភប្រពន្ធ សម (នាង សយ)
- នាយម៉ី នាងម៉ុ ៖ មិត្តភក្តិរបស់សមនិងនាងសយ
- គ្រូពេទ្យនរា ៖ គ្រូពេទ្យចិត្តអាក្រក់
- លោករដ្ឋមន្ត្រីវ័យក្មេង ៖ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមួយដែលទើបតែមកពីប្រទេសបារាំង
- សេដ្ឋីនីមេម៉ាយឈ្មោះកាន ៖ មានចិត្តសប្បុរសធម៌
- សេង មាន ៖ កូនថៅកែ សេង លី
- សេង ហុង ៖ កូនថៅកែ សេង ហុង
- សួស ៖ អ្នក បម្រើ គ្រូពេទ្យនរា
- អ្នកទោសឈ្មោះហ៊ាហ្វ ៖ ជាប់គុកធំ
- ភូឈូយគុកគ្មានឈ្មោះ ៖ មានចិត្តសប្បុរសធម៌ជួយណែនាំសម
- អ្នកទោស សួស ៖ ជាការប្តូររាល់ត្រួតលើអ្នកទោសឯទៀត
- យាយប៉ោង យាយប៉ោះ ៖ ឆ្មបតាមភូមិ
- លោក យ៉េង ៖ អ្នកតំណាងរាស្ត្រ
- កាប៉ូរ៉ាល់ កន ៖ លាឈប់ពីតំណែង
- ចិន-យួន ៖ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ទើបត្រឡប់ពីប្រទេសបារាំង
- ថៅកែសេងលី ៖ ម្ចាស់រោងចក្រឧស្សាហកម្មសាប៊ូ

- ## ၂.၂ နမူနာချိတ်

មកដល់ទីក្រុងភ្នំពេញ សមស្ថាននៅក្នុងវត្តមហាមន្ត្រីជាមួយ ព្រះភិក្ខុសៅ ដែលនិមន្តមកពីខេត្តបាត់ដំបង ព្រះភិក្ខុអង្គនេះបានជួយជ្រោមជ្រែងរកការងារ ឱ្យសមធ្វើក្នុងហាងជំនួញមួយ បានកម្រៃប្រចាំថ្ងៃ ១៥ រៀល ។ សមបានឈប់ធ្វើការ នៅក្នុងហាងនោះ ដោយពុំអាចទ្រាំទ្រពីការមើលងាយពីសំណាក់កាប៉ូ រ៉ាល់ និង អ្នកធ្វើការមួយចំនួននៅទីនោះបាន។ ក្រោយមកទៀត សមបានយកប្រពន្ធ ឈ្មោះ សយ ដែលជាអ្នកបម្រើក្នុងផ្ទះគហបតីម្នាក់។ សមបាននាំប្រពន្ធគាត់ទៅ ជួលខ្ទមមួយតូចនៅជិតផ្សារសួនថ្មី(ផ្សារចាស់)។ សមជាកម្មករធាក់ស៊ីក្លូ គាត់ ត្រូវរកប្រាក់អោយបាន៣០រៀលមួយថ្ងៃសម្រាប់បង់ថ្លៃស៊ីក្លូ និង ១០០រៀលក្នុង មួយខែសម្រាប់ថ្លៃឈ្នួលផ្ទះខ្ទម។ ដោយរដូវនោះភ្លៀងធ្លាក់ញឹកញាប់ពេក សម មិនអាចរកប្រាក់បានគ្រប់ចំនួនទេ សូម្បីប្រាក់៣០រៀលក្នុងមួយថ្ងៃក៏សមរកមិន បានផង។ មានពេលខ្លះ សមត្រូវភ្ញាក់ងារប៉ូលីសបង្ខំអោយបង់ពិន័យជាប្រាក់ បន្ថែមលើកង្វះប្រាក់លើស៊ីក្លូទៀត ដោយគាត់បានជិះខុសច្បាប់ចរាចរណ៍។ ពី មួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃ ជីវភាពកាន់តែដុនដាប សមរកប្រាក់បង់ថ្លៃស៊ីក្លូមិនបានធ្វើអោយថៅកែ គឺមលៀង រឹបអូសយកស៊ីក្លូវិញ។ ក្នុងភាពទំនេរគ្មានការងារធ្វើ សមត្រូវជួបនឹងការលំបាកកាន់តែខ្លាំង។ ឆ្លៀតពេលដែលសមកំពុងតែពិបាក មានចោរម្នាក់ឈ្មោះ សៅ បានបញ្ចុះបញ្ចូលសមឱ្យទៅធ្វើចោរជាមួយគេតែ សមបានបដិសេធ ព្រោះគេមិនធ្លាប់ប្រព្រឹត្តអំពើទុច្ចរិតឡើយ សមស្រឡាញ់តែភាពទៀងត្រង់ទោះបីលំបាកវេទនាយ៉ាងណាក៏សមមិនព្រមធ្វើតាមសៅឡើយ។ ដោយខ្វះប្រាក់បង់ថ្លៃផ្ទះ សមនិងប្រពន្ធត្រូវបាន តាសាន បណ្តេញចេញពី ខ្ទម។ ទាំងពីរនាក់បានធ្លាក់ខ្លួនដើរត្រាច់ចរគ្មានគោលដៅជ្រកកោនតាមសំយាប ផ្ទះចិន យប់ត្រង់ណាដេកត្រង់ហ្នឹង។ ល្ងាចមួយ ពួកគេបានមកស្នាក់នៅសំយាបព្រះវិហារលោកសង្ឃយួននៅមុំទូលប្រស្រី ដោយនៅសល់ប្រាក់១០ រៀលប៉ុណ្ណោះ។ នាងសយក៏សម្រេចចិត្តប្រាប់ប្តីថា នាងនឹងទៅស៊ីឈ្នួលបម្រើនៅផ្ទះថៅកែហុក។ សមមិនចង់ឱ្យប្រពន្ធទៅទេ តែដោយសារការខ្វះខាតនិង ការទទួលបានអង្កររបស់សយ គាត់ក៏បានយល់ព្រម។ ពេលនោះ សមបានសម្រេច

ចិត្តវិលទៅស្រុកកំណើតដើម្បីលក់របស់កេរអាករខ្លះដែលនៅសេសសល់ យកលុយមករកស៊ី។ ស្តែកឡើងប្តីប្រពន្ធទាំងពីរនាក់បែកគ្នាដោយសយទៅស៊ីឈ្នួលបម្រើ ថៅកែហុក ឯសមធ្វើដំណើរទៅបាត់ដំបូង រាត្រីដំបូងនៅផ្ទះថៅកែហុក នាយទុនរូបនេះបានរំលោភលើរាងកាយនាងសយ ព្រឹកឡើងនាងសយ លូចរត់ ចេញពីផ្ទះថៅកែហុក មកស្នាក់នៅផ្ទះ នាយម៉ីនាងម៉ុំ ដែលជាមិត្តភក្តិសម។ លុះត្រឡប់មកពីបាត់ដំបូងវិញ សមបានដឹងរឿងនេះ ហើយបានប្តេជ្ញាសម្លាប់ ថៅកែហុក ដើម្បីសងដំណីចិត្តទាល់តែបានទោះបីនាងសយអង្វរយ៉ាងណាក៏ពុំព្រមដែរ។ ក្នុងរឿងនេះសមត្រូវចាញ់ឧបាយកលថៅកែហុកដោយសារតែប្រាក់ ១០០០០រៀល ហើយត្រូវជាប់គុក៣ខែក្នុងគុកធំ។ ក្រោយចេញពីគុកមក សមបន្តរស់ជាបណ្តោះអាសន្នជាមួយគ្រួសារ នាយម៉ីនាងម៉ុំ ។ ពេលសមប្រកបការងារជាអ្នកធាក់ស៊ីក្លូដដែល ថ្ងៃមួយគាត់ត្រូវរង គ្រោះដោយឡានបុករួចរត់បាត់ទៅ សមមានគ្រោះថ្នាក់ជាទម្ងន់ ត្រូវសម្រាកព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យកេតុមាលាអស់រយៈពេលជាង១ខែ។ ពេលចេញពីពេទ្យ សមបានប្តូរមុខរបរ ដោយយល់ថា របរនេះមានគ្រោះ ថ្នាក់ ហើយរកប្រាក់ពុំសូវបានផង។

សមបានចូលធ្វើការក្នុងរោងចក្រធ្វើសាប៊ូ របស់នាយទុនចិនម្នាក់ដោយបានកម្រៃ ៣០រៀលក្នុងមួយថ្ងៃ ពីរខែក្រោយមកបានឡើងឋានៈជាកាប៉ូរ៉ាល់ ហើយនាំប្រពន្ធទៅស្នាក់នៅក្នុងរោងចក្រនោះតែម្តង។ ប៉ុន្តែមិនយូរប៉ុន្មាន សមត្រូវអ្នកចាត់ការថ្មីឈ្មោះ សេង ហុង ដែលជា ក្មួយរបស់ថៅកែ សេង លី មកជំនួស សេង អាន ជាកូន សេង លី បណ្តេញគាត់ ចេញពីកន្លែងធ្វើការ ដោយសារតែសមពុំព្រមទទួលយកកម្មករចិន មកជំនួស កន្លែងកម្មករខ្មែរ តាមសំណើរបស់សេងហុង។ សមបានទៅធ្វើការនៅរោងចក្រឧស្សាហកម្មមួយទៀត ទទួលបានតំណែងជាកាប៉ូរ៉ាល់ដដែល។ ទីបំផុត សម ត្រូវបណ្តេញពីតំណែងដោយសារសមកាន់ជើងកម្មករ។ បន្តពីនេះ សមបាន ទៅធ្វើជាកម្មករលីសែងនៅកំពង់ផែក្នុងតំណែងជាកាប៉ូរ៉ាល់ទៀត ហើយត្រូវគេ បណ្តេញចេញពីតំណែង ដោយរឿងការពារកម្មករដដែល។ សមបានត្រលប់ទៅ ប្រកបរបរធាក់ស៊ីក្លូវិញ។ ដោយការស្អប់ខ្ពើមការជិះជាន់របស់នាយទុន សមបានបង្កើតជាសមាគមកម្មករឡើង ដោយខ្លួនគាត់ជាប្រធាន។ ក្រោយមក មានអ្នកនយោបាយម្នាក់ ឈ្មោះ យ៉េង បានជ្រៀតចូល ដោយចំណាយប្រាក់កាសខ្លះៗ ដើម្បីទាក់ទាញ ពួកកម្មករឱ្យស្ថិតក្រោមការក្តោបក្តាប់របស់ពួកគេ ដើម្បីបានសន្តិកន្លាត។ ក្រោយពេលជាប់ក្តោប យ៉េងមិនបានយកចិត្តទុកដាក់នឹងសមាគមរបស់សមទៀតឡើយ។ ក្រោយមក សមាគមនេះត្រូវរលាយព្រោះគ្មានអ្នកឧបត្ថម្ភ។ សម បាននាំប្រពន្ធទៅជួលខ្ទមនៅឆ្ងាយពីទីក្រុង ដោយប្រកបរបរជាកម្មករត្រីចក្រយាន្តដដែល។ ពេលនេះ សមមិនអាចធាក់ស៊ីក្លូពេញមួយថ្ងៃបានឡើយ ព្រោះបញ្ហាសុខភាព។ ប៉ុន្តែបន្ទុកក្នុងគ្រួសារកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ព្រោះប្រពន្ធមានផ្ទៃពោះជិតគ្រប់ខែ។

ថ្ងៃមួយ ពួកអ្នកលេងបានបន្តជិះស៊ីក្លូសម ហើយពួកវាបានឱ្យសមដឹក ទៅផ្លូវឆ្ងាយរួចគំរាមទារប្រាក់តែសមគ្មានប្រាក់មួយរៀលសោះ ពួកវាក៏គេច បាត់ទៅ។ ថ្ងៃប្រពន្ធល្អងទន្លេបានមកដល់ នាងសយបានឈឺពោះខ្លាំងទាំងយប់ សមបានទៅអញ្ជើញគ្រូពេទ្យជំនាញឈ្មោះនរ តែត្រូវគ្រូពេទ្យនោះបដិសេធ ព្រោះសមគ្មានប្រាក់គ្រប់គ្រាន់។ នាងសយត្រូវស្លាប់នៅពេលឆ្លងទន្លេ ព្រោះគ្មានឆ្មបមាន

ជំនាញត្រឹមត្រូវជួយ គឺមានតែឆ្មបបុរាណ យាយប៉ោង យាយប៉ោះ តែប៉ុណ្ណោះ។ តាំងពីប្រពន្ធស្លាប់ទៅ សមនៅតែលក់លក់ការងារធ្វើ ឯខ្លួនក៏មានជំងឺ ហើយថែមទាំងឥតមានស៊ីក្លូធាក់ថែមទៀតផង។ សមបានទៅផ្ទះលោក យ៉េងជាតំណាងរាស្ត្រដែលសមធ្លាប់ជួយគាំទ្រដើម្បីរកជួលស៊ីក្លូ តែត្រូវលោក យ៉េងបដិសេធ ព្រោះសមគ្មានប្រាក់កក់។ សម ចេះតែដើរអនាថាម្នាក់ឯង រហូតត្រូវប៉ូលីសចាប់ឃុំអស់ពីរ ថ្ងៃព្រោះសង្ស័យថា ជាអ្នកទោសរត់ចេញពីគុក។

ចេញពីប៉ុស្តិ៍ប៉ូលីស សមបានដើរដោយគ្មានគោលដៅ។ ដោយសេចក្តីស្រេកឃ្លាន សមដាច់ចិត្តឆក់ កាបូបគេដើម្បីយកប្រាក់ទិញ អាហារ។ លុះដល់ឃើញប្រាក់និងទ្រព្យច្រើនពេក សមបានយករបស់ទាំង នោះ ឱ្យម្ចាស់គេវិញ និងមានបំណងសុំការអត់ឱនទោសពីប្រពន្ធខកញ្ញា សម្បូរ សម្បត្តិ ដែលជាម្ចាស់ ទ្រព្យ តែរឿងនេះមិនដូចបំណងទេ សមត្រូវលោក ខកញ្ញា សម្បូរ សម្បត្តិ ប្តឹងដាក់គុក អស់រយៈពេល៦ ខែ។ ពេលចេញពីគុក សមដើររកនាយម៉ឺមិនឃើញសោះ ហើយក៏ដើរពីកន្លែង មួយទៅកន្លែងមួយដោយ ក្តីអស់សង្ឃឹម។ សមត្រូវរងគ្រោះថ្នាក់ដោយរថយន្ត រដ្ឋមន្ត្រីម្នាក់ទើបត្រឡប់មកពីស្រុកបារាំងបុក នៅ ពេលសមដើរឆ្លងផ្លូវធំមួយ។ ដោយក្តីអាណិតអាសូរ និងដោយសំណូមពររបស់លោករដ្ឋមន្ត្រីនោះក៏ផ្តល់ ការងារឱ្យសមធ្វើការក្នុងលំនៅដ្ឋានរបស់គាត់។

ជីវិតសមបានជួបប្រទះនឹងពន្លឺ រស្មីបន្តិចឡើងវិញ លុះក្រោយមកទៀត សមបានសម្រេចចិត្តចាក ចេញពីទីក្រុងភ្នំពេញទៅរស់នៅធ្វើស្រែដូចដើមវិញ ដោយយល់ថាជីវិតជាកម្មករនៅទីក្រុងភ្នំពេញប៉ុន្មាន ឆ្នាំមកនេះពុំមានសេចក្តីចម្រើនឡើយ។ សមបានគិតឃើញ ថាការដែលខ្លួនរត់ចោលកសិកម្ម មករស់នៅ ទីក្រុងកន្លងមកនេះ មិនមែនខ្លួនស្អប់ខ្ពើមរបរនេះទេ តែមកពីស្រុកមានអសន្តិសុខ។ ដូច្នេះពេលស្រុក ទទួលឯករាជ្យហើយ គេត្រូវតែត្រឡប់ទៅរកមុខរបរដើមរបស់គេវិញ។ រយៈពេលប្រាំឆ្នាំដំបូង សមធ្វើ ស្រែពុំបានលទ្ធផលល្អឡើយ ព្រោះគាត់ធ្វើ ស្រែប្រវាស់នឹងមេឃ។ លុះសម័យសង្គមរាស្ត្រនិយមកើត ឡើងពេញលេញ សមធ្វើកសិកម្មតាមលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រដោយផ្អែកលើនយោបាយទឹក ជាកសិករដទៃ ទៀតមានជីវភាពធូរធារជាលំដាប់ពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ។ សមក៏ដូចមិនយូរប៉ុន្មាន សមត្រូវប្រជាជនក្នុង ស្រុកភូមិបោះឆ្នោតឱ្យធ្វើប្រធានគណៈកម្មការក្នុង ឃុំនៃរបបសង្គមរាស្ត្រនិយម ដោយសារតែសមមាន ចិត្តស្មោះត្រង់ចំពោះជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ។ ក្នុងឋានៈជាប្រធាន សមបានដឹកនាំអ្នកស្រុកឱ្យដើរ តាមនយោបាយសម្តេច នរោត្តម សីហនុ ពិសេសសមនាំអោយប្រជាជនស្គាល់ តម្លៃនៃសមាជជាតិ។

• ថ្ងៃទី១៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៦០ សមបានធ្វើដំណើរមករួមធ្វើសមាជជាតិ លើកទី៩។ មកដល់ភ្នំពេញ សមបានជិះស៊ីក្លូដើរមើលទីក្រុង។ សមសង្កេត ឃើញថារាជធានីភ្នំពេញប្រែមុខមាត់ខុសពីដើមឆ្ងាយ ណាស់ មិនដូចជាភ្នំពេញកាលពីប្រាំពីរបីឆ្នាំមុនទេ សមនឹកស្តាយដល់ជីវិតអតីតកាលរបស់ខ្លួន។ ស្អែកឡើង ថ្ងៃទី២០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៦០ សមាជជាតិលើកទី៩ បានចាប់ផ្តើមពី ម៉ោង៨និង៣០នាទីព្រឹក។ សមាជលើកនេះបានប្រព្រឹត្តទៅអស់រយៈពេល៣ថ្ងៃ កន្លះ។ លុះចប់សមាជជាតិហើយ សមក៏ជិះរថភ្លើង រួមជាមួយអ្នកដំណើរទៀតវិលត្រឡប់ទៅខេត្តបាត់ដំបងវិញប្រកបការងារកសិកម្មដូចធម្មតា ។

៣. ទិដ្ឋភាពវិភាគអត្ថន័យ

៣.១ ប្រធានរឿង ជីវិតតស៊ូរបស់កម្មករក្រុងខ្យងនៅទីក្រុង ស្ថិតនៅក្រោមរបបសង្គមពុករលួយ និង នាយទុនគ្មានមនុស្សធម៌ក្នុងសង្គមចាស់ រហូតដល់ជីវិតមានពន្លឺឡើងវិញ ក្រោមរបបសង្គម ឯករាជ្យថ្មី ។

៣.២ មូលបញ្ហារឿង

+ **មូលសម័យឯករាជ្យ ដឹកនាំដោយរបបអាណានិគមបារាំង**

-**បញ្ហាសន្តិសុខសុវត្ថិភាព** ៖ ប្រជារាស្ត្ររស់នៅដោយភាពភ័យខ្លាច ដ្បិតនៅក្នុងសង្គមមានការ ចោទប្រកាន់គ្នាទៅវិញទៅមកនិន្នាការទៅបារាំងនិងអ្នកមាននិន្នាការទៅពួកឥស្សរៈ ។ ប្រជារាស្ត្រ ពិបាក រស់ នៅព្រោះមានអំពើចោរកម្ម ដូចជាលួច ឆក់ គំរាមយកប្រាក់ ។

-**ការគោរពច្បាប់** ៖ មនុស្សមួយចំនួនមិនគោរពច្បាប់ ដូចជាពួកនាយទុនដែលអាងទឹកប្រាក់ អាចធ្វើឲ្យអាក្រក់ក្លាយទៅជាល្អបាបណាមួយសង្គមអយុត្តិធម៌ ។

-**ជីវភាពកម្មករ** ៖ កម្មករតូចតាចមានជីវភាពក្រីក្រ ព្រោះតែចំណូលបាន តិចតួច ណាមួយ ថៅកែកេងប្រវ័ញ្ចផង បញ្ឈប់ឬដោះដូរកម្មករតាមអំពើ ។

-**សង្គមដែលសម្បូរមនុស្សខ្វះគុណធម៌មានដូចជា** ៖ តាសាន់ អ្នកស្រី គឺម លៀង ថៅកែ សេង ហុង ពេទ្យនរា ឧកញ៉ាសម្បូរ សម្បត្តិ ។

-**សង្គមដែលមានមនុស្សបោកប្រាស់គ្នាមានដូចជា** ៖ ថៅកែហុក តំណាង រាស្ត្រយ៉េង ។

-**សង្គមដែលមានមនុស្សខ្លះមិនគោរពសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ របស់ខ្លួនមានដូចជា** ៖ ពេទ្យនរា ឆ្មាំពន្ធធនាគារ តំណាងរាស្ត្រយ៉េង ។

-**ទោះបីជាយ៉ាងណា ក៏មានអ្នកមានទឹកចិត្តអាណិតអស្ចារ្យដូចជា** ៖ គ្រូពេទ្យនៅមន្ទីរ ពេទ្យកេតុមាលា នាងម៉ី នាងម៉ុ យាយប៉ោង យាយប៉ោះ អ្នកស្រីកាន ។

+ **សម័យឯករាជ្យ ដឹកនាំដោយសម្តេច នរោត្តម សីហនុ**

-សន្តិសុខសុវត្ថិភាពកើតមានឡើង វិស័យកសិកម្មរីកចម្រើន ព្រោះតែការយកចិត្តទុកដាក់លើ នយោបាយទឹក បច្ចេកទេសដាំដុះ ទីផ្សារដំណាំ ។

-ការរៀបចំប្រទេសឡើងវិញ ទីក្រុងភ្នំពេញស្អាត មានរបៀបរៀបរយ បំបាត់អំពើពុករលួយ ភាព អយុត្តិធម៌នៅក្នុងសង្គម ។

-សេដ្ឋកិច្ចជាតិរបបសង្គមរាស្ត្រនិយមរីកលូតលាស់ ជីវភាពធូធារ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរីកដុះដាល ប្រជារាស្ត្រមានសិទ្ធិសេរីភាព ។

៣.៣ វិភាគបញ្ហា

ក. បញ្ហាទំនាស់

១. សម និង អ្នកស្រីគឺមលៀងថៅកែស៊ីក្ខុ

+ **បញ្ហាទំនាស់** ៖ ប្រាក់ថ្លៃឈ្នួលស៊ីក្ខុ

+ **ទីកន្លែងកើតហេតុ** ៖ នៅទីក្រុងភ្នំពេញ

សមមានជីវភាពខ្វះខាត ក្រីក្រគោកយ៉ាក គ្មានលុយកាក់ជា មធ្យោបាយក្នុង ការរស់នៅ ក៏បាន ទៅជួលស៊ីក្លូលោកស្រីគឺមលៀង យកមកជាក់ តែសមមិនអាច រកលុយទ្រទ្រង់ជីវភាពបានទេ ថ្ងៃ ខ្លះ សមរកឱ្យថ្លៃឈ្នួលស៊ីក្លូពុំគ្រប់ដង។ ទាក់ទងនឹងបញ្ហានេះសមបានទៅអង្វរលោកស្រី គឺម លៀង ឱ្យអនុគ្រោះដល់ថ្លៃឈ្នួលស៊ីក្លូ តែលោកស្រីមិនព្រម ថែមទាំងដកហូតស៊ីក្លូលែងឱ្យ សមជួលតទៅទៀត ។

+ **ផលវិបាក** : សម និង ប្រពន្ធគាត់កាន់តែមានទុក្ខព្រួយវឹតតែខ្លាំងនៅក្នុង បញ្ហាជីវភាពគ្រួសារ ។ វិធីដោះស្រាយបញ្ហាជីវភាព នាងសយត្រូវសម្រេចចិត្ត ទៅ ធ្វើជាអ្នកបម្រើនៅផ្ទះថៅកហុក ហើយសមត្រឡប់ទៅស្រុកកំណើត លក់របស់របរដែលមានដើម្បីដោះស្រាយជីវភាពដែលកំពុង ខ្វះខាត ។

+ **ទស្សនៈយល់ឃើញ** : តាមបញ្ហាដែលចោទឡើងនៅក្នុងរឿង និងការដោះស្រាយ បានបញ្ជាក់ ឱ្យឃើញថា ទោះបីខំប្រឹងប្រែងតស៊ូយ៉ាងណាក៏ដោយ បើក្រហើយគ្មានមូលដ្ឋានបង្អែកនោះវាជួប ការលំបាកដដែល ។

២. សម និង ថៅកហុក

+ **បញ្ហាទំនាស់** : ថៅកហុករំលោភនាងសយដែលជាប្រពន្ធរបស់សម

+ **ទីកន្លែងកើតហេតុ** : នៅផ្ទះថៅកហុក

- ថៅកហុកបានចាប់រំលោភនាងសយ ពេលនាងបានទៅបម្រើនៅផ្ទះថៅកនោះបានតែមួយ យប់ប៉ុណ្ណោះ ។

- បន្ទាប់ពីកើតហេតុ នាងសយត្រូវរត់ចេញពីផ្ទះថៅកហុក ទៅស្នាក់នៅជាមួយ នាយម៉ី និង នាងម៉ុដែលជាមិត្តសម្លាញ់ប្តីនាង ។

- ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ សមមានបំណងទៅសម្លាប់ថៅកដើម្បីឯងគំនុំសងនាងសយ ប្រពន្ធរបស់ខ្លួន ។

+ **ផលវិបាក** : សមត្រូវចាញ់កលថៅកហុក ហើយត្រូវភ្នាក់ងារប៉ូលិសនាំយកសមទៅដាក់គុក ធំ ត្រូវបានតុលាការកាត់ទោសឲ្យជាប់គុកចំនួន 3 ខែ ។

+ **ទស្សនៈយល់ឃើញ** : តាមបញ្ហាចោទនិងដោះស្រាយនេះបញ្ជាក់ឲ្យឃើញបានឃើញថា អ្នកមាន ទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន ក៏មានល្បិចកលច្រើន អាចដោះស្រាយអំពើអាក្រក់របស់ខ្លួនមកជាល្អ សម្រាប់ខ្លួនវិញបាន ។ ពោលគឺថៅកបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសហើយ បែរជារួចខ្លួន ។ ចំណែកឯ នាងសយត្រូវគេចាប់រំលោភ និងសមមិនត្រឹមតែសងសឹកឲ្យប្រពន្ធមិនបានសម្រេចទេ បែរជាត្រូវ ជាប់ គុកថែមទៀត ។

៣ . សម និង គ្រូពេទ្យនរ

+ **បញ្ហាទំនាស់** : នាងសយឈឺពោះឆ្លងទន្លេ

+ **ទីកន្លែងកើតហេតុ** : នៅផ្ទះសម

- ពេលនាងសយល់ពីពោះខ្លាំង សមមានការភិតភ័យជាខ្លាំង រកវិធីជួយប្រពន្ធសមរត់ទៅអង្វររក គ្រូពេទ្យនរោត្តមជួយសង្គ្រោះប្រពន្ធខ្លួនក្នុងពេលឆ្លងទន្លេ ។ ទោះបីសមអង្វររកយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏គ្រូពេទ្យនរោត្តមមិនព្រមជួយយកអាសារជាដាច់ខាតដោយសារសមគ្មានប្រាក់ឲ្យថ្លៃឈ្នួល ។
- សមបានប្រើវិធីផ្សេងទៀត គឺទៅពឹងយាយប៉ោងយាយប៉ោះ ដើម្បីឲ្យជួយសង្គ្រោះជីវិតប្រពន្ធ របស់ខ្លួន ។

+ ផលវិបាក : ប្រពន្ធសមត្រូវស្លាប់ដោយសារតែសម្រាលកូនមិនរួច ធ្វើឲ្យសមសោកសង្រេងយ៉ាង ខ្លាំងពន់ពេក ។

+ ទស្សនៈយល់ឃើញ : តាមរយៈបញ្ហាចោទ និងដោះស្រាយអាចបញ្ជាក់ឲ្យយើងឃើញថា គ្រូពេទ្យសម័យនោះមិនមែនជាពេទ្យបម្រើផលប្រយោជន៍ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅឬប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រនោះ ទេគឺ បម្រើតែផលប្រយោជន៍ដល់ពួកនាយទុនប៉ុណ្ណោះ ។ គ្រូពេទ្យបែបនេះ ជាគ្រូពេទ្យប្រកបទៅ ដោយចិត្តយោរយោអមនុស្ស ធម៌ ខ្វះសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈជាគ្រូពេទ្យអ្នកមានរស់ រីងអ្នកក្រីក្រត្រូវស្លាប់ ដូចសត្វធាតុ ។

៤. បញ្ហាវិភាគតួអង្គ

១. សម ៖

ក. គុណសម្បត្តិ

- ជាយុវកសិករកំព្រាឪពុកម្តាយតាំងពីតូច
- ជាអ្នកក្រខ្សត់តោកយ៉ាក មានការតស៊ូក្នុងជីវិត ប្រកបមុខរបរបសុចរិត ពោល គឺ សម្មាជីវា
- មានការស្មោះស្ម័គ្ររីករាយគ្រប់ពេលជាមួយប្រពន្ធ
- ស្រឡាញ់ប្រពន្ធ មិនចង់ឲ្យប្រពន្ធមានការលំបាកដោយសារខ្លួន
- ចេះគូរសម ស្គាល់គុណទោស បើដឹងខ្លួនខុស ខ្វះខាត ចេះអង្វរ សុំទោស ដោយសុភាព រាបសារជានិច្ច
- ស្រឡាញ់មិត្តភក្តិ ស្មោះស្ម័គ្រ ចេះយល់ពីការសម្រេចរបស់មិត្តភក្តិ
- មានមនសិការ ស្រឡាញ់អំពើសុចរិត មិនព្រមជឿតាមការដឹកនាំរបស់អ្នកដែលមានគំនិត អាក្រក់ដូចជាសៅជាដើម
- មានការឈឺចាប់នឹងអំពើទុច្ចរិត ឆាប់មានមនសិការភ្ញាក់រលឹក ចេះស្គាល់ពីកំហុសរបស់ខ្លួន
- ចេះជួយការពារផលប្រយោជន៍រដ្ឋរបស់ខ្លួន មិនឆ្កែតតែម្នាក់ឯង មិនឲ្យគេស្លាប់ដើម្បីខ្លួន រស់
- ចេះដឹងគុណអ្នកដែលធ្លាប់ជួយខ្លួន

ខ. គុណវិបត្តិ

- ចិត្តស្រាស មិនគិតវែងឆ្ងាយ ឆាប់ប្រើអាកប្បកិរិយាមិនសមរម្យ
- មិនប្រើបញ្ញាមកដោះស្រាយ ដូចជាចាញ់បោកថៅកែហុកជាដើម
- ធ្វើជាចោរ(ឆក់កាបូប) គេដែលមិនមែនជាទង្វើត្រឹមត្រូវ ។

២. នាងសយ ៖

- ជាភរិយាប្រកបទៅដោយចរិយាសម្បត្តិត្រឹមត្រូវយល់អំពើទុក្ខលំបាករបស់ប្តី
- ចង់ជួយសម្រាលទុក្ខប្តី តែមិនអត្តនោម័ត ចេះពិភាក្សាប្តូរ
- យោបល់សុំសេចក្តីសម្រេចពីប្តី
- មានចិត្តស្មោះស្ម័គ្រតែនឹងប្តីមួយប្រពន្ធមួយ
- ចេះការពារកិត្តិយស មិនលុះដោយការបោកប្រាស់នឹងទឹកប្រាក់នាយទុន

៣. ទៅកែ ហុក អ្នកស្រី គឺម លៀង តាសាន គ្រូពេទ្យនរា លោកឧកញ៉ា និង អ្នកស្រីសំបូរ សម្បត្តិ ៖

- ជាមនុស្សគ្មានសីលធម៌ គ្មានវិចារណញ្ញាណ ប្រើទឹកលុយបំប្លែងសិទ្ធិអ្នកដទៃ អាងទឹកលុយ យកខ្មៅធ្វើជាស អាក្រក់ ធ្វើជាល្អ ដូចជាថៅកែកុហកបានរំលោភនាងសយជាដើម
- ឯគ្រូពេទ្យនរា មានចិត្តយោរយៅ ក្នុងឋានៈជាគ្រូពេទ្យមិនព្រមជួយសង្គ្រោះជីវិតមនុស្សបែរជាធ្វើជាពេទ្យឃាតករទៅវិញ ។

៤. សៅ ៖

- ជាជនខឹងខូច ជាចៃសង្គម ប្រកបរបបទុច្ចរិត បង្កការលំបាកដល់សង្គម ធ្វើឲ្យអ្នកដទៃជួបការលំបាក ។

៥. នាយម៉ីនាងម៉ុំ យាយម៉ោង យាយម៉ោះ ៖

- ចេះស្គាល់ទុក្ខលំបាកអ្នកដែលលំបាកដូចគ្នា ចេះជួយទុក្ខធុរៈគ្នាក្នុងគ្រាក្រ ដូចជាបានជួយគ្រួសារសមជាច្រើនមក ។

៦. លោករដ្ឋមន្ត្រី

ក. គុណសម្បត្តិ

- ស្គាល់កំហុសខ្លួនឯង ហ៊ានទទួលខុសត្រូវចំពោះកំហុសខ្លួន
- មានចិត្តករុណា មនុស្សធម៌ចំពោះជនទុគ៌ត
- មានពាក្យផ្អែមល្អ គោរពស្រឡាញ់ ចេះជួយដោះស្រាយ បញ្ហាលំបាករបស់រាស្ត្រក្រីក្រ
- ខ្វះការប្រុងប្រយ័ត្ន(បើកឡានបុកសម) ។

៧. ភ្នាក់ងារម៉ូលីស ៖

- ជាអ្នករក្សាសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់សម្រាប់ប្រជារាស្ត្រ តែបែរជាចាប់មនុស្សបញ្ចូលគុកគ្មានតាមដានហេតុការណ៍ឲ្យបានច្បាស់លាស់ ធ្វើទាំងស្មាន គ្មានភាពយុត្តិធម៌

៨. លោកយ៉ែង ៖

- ជាអ្នកនយោបាយបោកប្រាស់ បានបោកប្រាស់ដល់ពួកកម្មករ មិនគោរពពាក្យសន្យាជាមួយរាស្ត្រ
- ជាមនុស្សរមិលគុណចំពោះអ្នកធ្លាប់ជួយខ្លួន ។

៩. អង្គសម្តេចខី ៖

- ជាស្តេចដែលប្រកបដោយទសពិធរាជធម៌
- ជាអគ្គមគ្គុទេសក៍ឆ្នើម ជាព្រះបិតាឯករាជ្យជាតិ
- ជាតួអង្គតំណាងព្រះអាទិត្យថ្មីរះលើដែនដីចាស់ ក្រោមរបបដឹកនាំរបស់ព្រះអង្គ គឺរបបសង្គមរាស្ត្រនិយម ។

៥. បញ្ហាវិភាគសង្គម

១. នយោបាយ

- **នយោបាយក្នុងប្រទេស ៖** ដំណើររឿងបានបង្ហាញពីការគ្រប់គ្រងប្រទេសចុងសម័យអាណានិគមនិយមបារាំង និងការគ្រប់គ្រងប្រទេសដោយសង្គមរាស្ត្រនិយម ដែលមានអង្គសម្តេចព្រះនរោត្តមសីហនុ ជាអគ្គមគ្គុទេសក៍ដ៏ឆ្នើម ។
- **ក្រៅប្រទេស ៖** ប្រទេសកម្ពុជាមានទំនាក់ទំនងការទូតជាមួយប្រទេសបារាំង សូវៀត នឹងអាមេរិក ព្រមទាំងមានការបញ្ជូននិស្សិតទៅសិក្សានៅប្រទេសបារាំងផងដែរ “.....ជារដ្ឋមន្ត្រីនៃ ក្រសួងមួយដែលលោកទើបនឹងត្រឡប់មកពីប្រទេសបារាំង កាលពីឆ្នាំទៅ....”។

២. សេដ្ឋកិច្ច

- **កសិកម្ម ៖** កសិកម្មនៃសម័យសង្គមរាស្ត្រនិយម មានការរីកចម្រើនដល់កម្រិតកំពូល ប្រជារាស្ត្រធ្វើស្រែតាមប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ និងនយោបាយទឹករបស់អង្គសម្តេចខី ហើយក្រសួង កសិកម្មបានផ្តល់ភ្នាក់ងារកសិកម្មជួយហ្វឹកហាត់គ្រប់ផ្នែក ។
ឧ-“សមនីកពេញចិត្តចំពោះនយោបាយទឹក គឺហត្ថកម្មលើកទំនប់រកអ្វីប្រៀបគ្មាន ស្រែសមបានចម្រើន ស្រែកសិកររងទៀតក៏បានចម្រើន” ។
- **សិប្បកម្ម ៖** មានសិប្បកម្មផលិតស៊ីក្លូ និងសិប្បកម្មផលិតសាប៊ូ ។
- **ឧស្សាហកម្ម ៖** មានរោងចក្រឧស្សាហកម្មធំៗសម្រាប់ផលិតសម្ភារប្រើប្រាស់មានដូចជា រោងចក្រធ្វើក្រដាស រោងចក្រវាយនភ័ណ្ឌ និងរោងវារីចក្រជាដើម ។
ឧ-“ ការស្ថាបនារោងចក្រធ្វើក្រដាស...”។
- **គមនាគមន៍ ៖** ប្រព័ន្ធគមនាគមន៍ទាំង ៣ គឺ ផ្លូវដែក ផ្លូវដី ផ្លូវអាកាស មានការរីកចម្រើន យ៉ាងខ្លាំងក្លា ព្រមទាំងមានស្ថាបនាស្ពានថ្មីៗ ។
ឧ-“ សម្តេចមហាថ្មល់មិត្តភាពខ្មែរ-អាមេរិកកាំង.....”។
- **ពាណិជ្ជកម្ម ៖** មានហាងជំនួញនិងអាគារពាណិជ្ជកម្មខ្ពស់ៗ ។
ឧ-“.....មានក្លិនអសោចនោះ ឥឡូវបានក្លាយទៅជាសង្កាត់ជំនួញ ដែលមានគ្រឹះស្ថាន ធំៗ ខ្ពស់ៗដែរ.....” ។
- **ទេសចរណ៍ ៖** ពុំមានអ្វីគួរឲ្យកត់សម្គាល់ តែគ្រាន់តែដឹងបានថា ប្រជារាស្ត្រក្នុងរាជធានីភ្នំពេញបានទៅកម្សាន្តស្រូបយកខ្យល់អាកាសនៅវត្តភ្នំ ។

ឧ-“ វត្តភ្នំកាលដើមឡើយ.....ឥឡូវបានប្រែក្លាយទៅជាកន្លែងសម្រាប់ប្រជាជនដកដង្ហើមយក
ខ្យល់អាកាសដ៏បរិសុទ្ធ.....”។

- **ហិរញ្ញវត្ថុ ៖** មានការប្រើប្រាស់រូបិយបណ្ណប្រាក់រៀលសម្រាប់ដោះដូរ និងទូទាត់ជាមួយទំនិញ ឬ
ផលិតផល ។

ឧ-“ សមទាញក្រដាសប្រាក់មួយដុំមកមើល.....គឺជាលិខិតសន្យាក្នុងការខ្ចីប្រាក់
ពីម៉ឺនរៀល...”។

៣. សង្គមកិច្ច

- **ស្ថានភាពរស់នៅ ៖** ចុងសម័យអាណានិគមនិយមបារាំងប្រារព្ធស្រូវស្តីក្នុងជីវភាពក្រលំបាកតោក
យ៉ាក លុះមកដល់សម័យសង្គមរាស្ត្រនិយម ប្រជារាស្ត្ររស់នៅដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ។

ឧ-“ អ្នកស្រុកសមកាលពីដើមមានសភាពដុនដាបនោះ ឥឡូវក៏បានប្រែក្លាយទៅជាមានជីវភាពធូរ
ធារជាងមុនច្រើន” ។

- **សុខាភិបាល ៖** សម័យអាណានិគមនិយមបារាំងវិស័យសុខាភិបាលនៅមានកម្រិត ទាបគ្រូពេទ្យ
ត្រូវការលុយជាក់ស្តែងគ្រូពេទ្យនរា លុះមកដល់សម័យសង្គមរាស្ត្រនិយមសុខាភិបាលមានការរីក
ចម្រើន មានការសាងសង់មន្ទីរពេទ្យជាច្រើនដូចជា មន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត មន្ទីរពេទ្យមិត្តភាព ខ្មែរ-
សូវៀត ព្រមទាំងបានបង្កើតសាលាពេទ្យថែមទៀតផង ។

ឧ-“ឥឡូវបានប្រែទៅជាសាលាភូមិន្ទវិជ្ជាពេទ្យ.....” ។

- **សន្តិសុខសង្គម ៖** ប្រទេសដែលទទួលបានឯករាជ្យពេញលេញ ហើយក្រោមការដឹកនាំបែប
សង្គមរាស្ត្រនិយមបានធ្វើឲ្យប្រទេសមានសន្តិភាព មានសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់ល្អ ប្រជារាស្ត្រមាន
ការធានាលើសិទ្ធិសេរីភាពសព្វបែបយ៉ាង ។

ឧ-“ សមបានចូលរួមសមាជជាតិលើកទី ៩” ។

៤. វប្បធម៌

- **ជំនឿ ៖** ប្រជាជនខ្មែរជឿលើកម្មផល និងជំនឿលើបុណ្យបាប ។

ឧ- សាន ពោលថា “ នេះជាកម្មរបស់ប្រពន្ធសម ឯងទេសម ឯងកុំទុក្ខសោកអីខ្លាំងពេក”

- **ប្រពៃណីទំនៀមទម្លាប់ ៖** ប្រជាជនខ្មែរមានប្រពៃណីបូជាសព ។

ឧ- យាយប៉ោងនិយាយ “ យើងគិតគូរពីរឿងបូជាសពនាងសយ ទៅចុះ.....” ។

- **សាសនា ៖** ប្រជាជនខ្មែរគោរពបូជាព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយទីវត្តអារាមជាទីជួយសង្គ្រោះជនក្រីក្រ
ទុរគតិ ជាក់ស្តែងសមបានស្នាក់នៅវត្តមហាមន្ត្រីជាមួយភិក្ខុសៅ ។

ឧ-“ ភិក្ខុសៅបានជួយជ្រោមជ្រែងយកសម ទៅផ្ញើឲ្យធ្វើជាកម្មករលីសែង....” ។

- **ការសិក្សាអប់រំ ៖** ការសិក្សាអប់រំ មានការរីកចម្រើនព្រោះប្រជាជនខ្មែរត្រូវបានទទួលការសិក្សា
អប់រំតាំងពីថ្នាក់បឋម រហូតដល់មហាវិទ្យាល័យ។

ឧ-“ សាលាបឋមសិក្សា អនុវិទ្យាល័យ វិទ្យាល័យ មហាវិទ្យាល័យផុសឡើងជាច្រើន ...” ។

- **សិល្បៈ ៖** មានការបញ្ចាំងភាពយន្តនៅតាមរោងភាពយន្តនានា ពិសេសវិស័យភាពយន្តមានការរីកចម្រើនគួរឲ្យកត់សម្គាល់ ។
ឧ-“រោងភាពយន្តក៏កាន់តែមានចំនួនច្រើនឡើង.....” ។
- **វិទ្យាសាស្ត្រ ៖** គឺបង្ហាញពីទឹកដីខ្មែរយើង ពិសេសក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ និងខេត្តបាត់ដំបង ។
ឧ-“ ឃុំបរិវេល ស្រុកសង្កែ ខេត្តបាត់ដំបង វត្តមហាមន្ត្រី សាលារចនា មន្ទីរពេទ្យព្រះកេតុមាលា....” ។

៦. ទិដ្ឋភាពវិភាគអត្ថបទ ឬវិធីតំណែងនិពន្ធ

ក. អត្ថបទ

រឿងព្រះអាទិត្យថ្មីរះលើផែនដីចាស់ចែកចេញជា ១៩ ភាគ គឺ ៖

១. ត្រកូលកសិករកំសត់
២. ជីវិតកម្មករនៅទីក្រុង
៣. ទំនេរប្រោះគ្មានការងារធ្វើ
៤. ក្រោមដំបូលផ្ទះនាយទុន
៥. ជាប់គុកព្រោះកលនាយទុន
៦. មហាទុក្ខក្នុងគុកធំ
៧. គ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍
៨. នាយទុនបរទេស
៩. អ្នកនយោបាយបោកប្រាស់
១០. អ្នកលេងស្រុកក្រុង
១១. ប្រពន្ធស្លាប់ព្រោះគ្មានទីពឹង
១២. ការរមិលគុណនៃអ្នកនយោបាយ
១៣. ជាប់គុកព្រោះអានាថា
១៤. សីលធម៌ និង ជុំបាយ
១៥. ជាប់គុកព្រោះស្មោះត្រង់
១៦. ទីពឹងថ្មី
១៧. កសិករថ្មី
១៨. ភ្នំពេញទំនើប
១៩. សមាជជាតិលើកទី ៩

+ **វគ្គបញ្ចប់ ៖** អវសាន

+ **ពាក្យពេចន៍ ៖** រឿងនេះជាប្រលោមលោកទំនើបស្ថិតក្នុងចលនាអក្សរសិល្ប៍ខេមរនិយម ។
អ្នកនិពន្ធប្រើប្រាស់សម្តីសាមញ្ញ របស់អ្នកស្រុកធម្មតា ងាយស្រួលយល់ ហើយមិនបានប្រើពាក្យបាលីសំស្ក្រឹតគួរឲ្យពិបាកយល់ឡើយ ។

+ **សិល្ប៍វិធីតំណែងនិពន្ធ ៖** លោកបានសរសេរជាពាក្យរាយ ហើយច្រើនប្រើពណ៌នាវិធី និង សន្ទនាវិធី

៧. ទិដ្ឋភាពវិភាគអត្ថរស

ខ. អត្ថរស

អត្ថរសនៅក្នុងរឿងព្រះអាទិត្យថ្មីរះលើផែនដីចាស់ គឺស្ថិតនៅលើ តថវស និងកុសលរស ។

+ បញ្ចប់រឿង: អ្នកនិពន្ធបានបញ្ចប់រឿងដោយធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋ កម្ពុជាមានសុ ឆន្ទៈ មានក្តីសង្ឃឹម និងមានសុទិដ្ឋិនិយមយ៉ាងពិតប្រាកដ ក្រោមព្រះរាជកិច្ចដឹកនាំ នៃព្រះបាទឧបយុវរាជ សម្តេចព្រះ នរោត្តម សីហនុ ព្រះបិតាឯករាជ្យជាតិជាព្រះ អគ្គមគ្គុទេសក៍ដ៏ឆ្នើមនិងវាវក្នុងរបបសង្គម រាស្ត្រនិយម ។

៨. សន្និដ្ឋាន

សរុបមករឿងព្រះអាទិត្យថ្មីរះលើផែនដីចាស់ ជាស្នាដៃអក្សរសិល្ប៍មួយ ជឿនលឿន បានបង្ហាញបញ្ហា ឯយ៉ាងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ពីតថភាពក្នុងសង្គម ខ្មែរសម័យ អាណានិគម។ រឿងនេះបានបង្ហាញយ៉ាង ច្បាស់ពីបុព្វហេតុ ពិតប្រាកដដែលនាំអោយប្រជា ជនរងទុក្ខវេទនា ដោយធ្វើការរិះគុន យ៉ាងខ្លាំង ទៅ លើរបៀបរបបគ្រប់គ្រង បែបសក្តិភូមិ ក្រោមនឹមពួកអាណានិគមនិយម។ ការដែលអ្នកនិពន្ធដាក់មក សរសើរ របបសង្គម នៅចុង បញ្ចប់នៃរឿងនេះ ក៏មិនមែនជាការបញ្ចប់នូវការរិះគន់សង្គមនោះទេ តែជា ការរកច្រកចេញ ផ្សាយស្នាដៃរបស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះ យើងឃើញថា លោក សួន សារិន គឺជាអ្នក និពន្ធ ជឿនលឿនដែលមានកំហឹងឈឺចាប់ ចំពោះវណ្ណៈជិះជាន់ហើយចេះស្រឡាញ់ និងអាណិត ប្រជា ពលករ ស្នាដៃរបស់គាត់អាចតំណាងអោយប្រជាជនក្រីក្ររាប់លាននាក់ លើកទឹកចិត្ត ខ្មែរក្រោមនឹម អាណានិគមនិយម។ សូមអរគុណ!!

ចប់